

ZARZĄDZENIE

Dnia 30 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Puskarski

zarządził:

1. zawiadomić – przez doręczenie niniejszego zarządzenia – skazanego G.S., iż nie uznano za dopuszczalne wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego, zakończonego postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2024 r., sygn. akt III KK 487/23;

2. sprawę zakreślić w repertorium KO.

UZASADNIENIE

Skazany G.S. nadesłał do Sądu Najwyższego „Wniosek o rozważenie podjęcia przez Sąd Najwyższy z urzędu ponownego rozpatrzenia kasacji w sprawie III KK 487/23 gdzie postanowienie o oddaleniu kasacji jest dotknięte wadą prawną w myśl art. 439 k.p.k.”. Uzasadniał, że jego sprawę rozpoznawała „Pani M.B. a wniosek o wyłączenie Pani B. rozpoznała A.D. Według skazanego cyt. „wywiedziona kasacja była krzykiem niesprawiedliwości dokonanej w tej sprawie już w I instancji gdzie Sąd Rejonowy dokonał złamania prawa do obrony, pominięcia przesłuchania świadków, zawnioskowanych przez prokuraturę a fakt zmiany prawa 1 października 2023 gdzie 4 zarzuty z art. 278 pozostają wykroczeniem a ja w dalszym ciągu jestem skazany jak za przestępstwo, wniosek o kontrawencjonalizację nie robi na

Sądzie Rejonowym wrażenia tylko dlatego, że Sędzia nie jest bezstronny co do mojej osoby personalnie i również wnioszek odrzucił”.

Odnosząc się do tego wystąpienia w pierwszej kolejności należy stwierdzić, że skazany nie podał, dlaczego fakt orzekania w jego sprawie sędzi M.B. ma prowadzić do „ponownego rozpatrzenia kasacji”. Jedynie można domniemywać, że skazany sygnalizuje potrzebę wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego z uwagi na to, że sędzia M.B. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Najwyższego została powołana przez Prezydenta RP w wadliwej procedurze, bo na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3).

Zagadnienie dopuszczalności wznowienia postępowania kasacyjnego z tego powodu, że w składzie orzekającym Sądu Najwyższego zasiadał sędzia (sędziowie) powołany do tego Sądu przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r., tj. organu, który sposobem powołania jego części sędziowskiej odbiega od modelu przewidzianego dla niego przez Konstytucję RP, pojawia się w związku z pismami strony (osobiście skazanego, względnie jego obrońcy) sygnalizującymi potrzebę wznowienia z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego orzeczeniem oddalającym kasację. Wskazuje się w tych wystąpieniach, że jest to konieczne z powodu zaistnienia uchybienia określonego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (nienależyta obsada sądu). Zagadnienie to, wielkiej wagi dla praktyki orzeczniczej Sądu Najwyższego, Sąd ten, orzekając w składzie trzech sędziów, przedstawił do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi Sądu Najwyższego, formułując pytanie:

„Czy oddalenie kasacji przez skład Sądu Najwyższego, w którym bierze udział sędzia powołany do Sądu Najwyższego w wyniku procedury przeprowadzonej przed Krajową Radą Sądownictwa, której skład ukształtowano w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3) jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 542 § 3 k.p.k.?”.

Sąd Najwyższy, procedując w powiększonym składzie siedmiu sędziów, co ważne, utworzonym z sędziów powołanych do pełnienia urzędu w tym Sądzie przed 2018 r., tj. na wniosek Krajowej Radzie Sądownictwa, której sposób wyłonienia nie budzi zastrzeżeń, postanowieniem z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22, (publ. OSNK 2023, nr 4, poz. 20) jednogłośnie odmówił podjęcia uchwały, uznając, że nie zachodzą poważne wątpliwości co do wykładni przepisu art. 542 § 3 k.p.k., interpretowanego w powiązaniu z art. 540 § 1 k.p.k. W uzasadnieniu, przeprowadził jednak obszerne rozważania, które doprowadziły do tezowanej konkluzji, że „orzeczenie o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k.”. Wskazał również na implikację tego poglądu, zaznaczając, że „nie wchodzi w grę możliwość wznowienia z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. wobec ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem wskazanego postanowienia” (postanowienia o oddaleniu kasacji), co odnosi się również do sytuacji, gdy takie orzeczenie zostało wydane z udziałem sędziego powołanego do Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej na podstawie wspomnianej ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Należy podkreślić, że cytowany judykat został wydany po szczegółowym rozważeniu również argumentacji przemawiającej za odmiennym stanowiskiem, w tym nawiązującej do kryzysu konstytucyjnego związanego z działalnością Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej po 2017 r.

Jest faktem, że pogląd wyrażony we wspomnianym postanowieniu nie jest powszechnie aprobowany, o czym świadczy fakt, że później notowane są przypadki wydawania przez Sąd Najwyższy orzeczeń wznowiających postępowanie kasacyjne ze wskazaniem zaistnienia uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Nie jest to wykluczone w sytuacji, gdy w sprawie I KZP 17/22 nie została podjęta uchwała, której nadano moc zasady prawnej. Sędzia wydający niniejsze zarządzenie uznaje jednak, że orzeczenia wznowiające postępowanie kasacyjne nie dezawuuują wspomnianego judykatu. Chociaż zawierają rzeczowe argumenty, to trudno przyjąć, że wykazują jego zupełną błędność. Jak zaznaczono, zawiera on wszechstronne rozważania prawne, do których wypada odesłać autora przedmiotowego pisma, nie jest też bez znaczenia, że został wydany przez

powiększony skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego. Wydaje się, że kwestia wymaga ponownego wnikliwego rozważenia, najlepiej przez skład całej Izby Karnej, chociaż jest faktem, że istniejące w tej Izbie uwarunkowania personalne obecnie uniemożliwiają procedowanie w takiej formule. Nasuwa się też postulat jednoznacznego uregulowania zagadnienia w ramach przewidywanych zmian prawa karnego, w tym prawa procesowego.

Faktem jest, że reprezentująca skazanego obrońca czyniła starania o doprowadzenie do takiego ukształtowania składu tego Sądu, by nie budził on zastrzeżeń poprzez złożenie wniosku o wyłączenie sędziego Sądu Najwyższego M.B. od rozpoznania sprawy III KK 487/23, jednakże bez reakcji pozostawiła zawiadomienie o składzie wyznaczonym do rozpoznania przedmiotowego wniosku. Tymczasem w licznych sprawach dochodziło w Sądzie Najwyższym (Izbie Karnej) do wyłączenia sędziego od rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziego, o ile każdorazowo chodziło o sędziego powołanego do pełnienia urzędu na wniosek wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa. Obecnie, o ile skazany uważa, że dotyczący go wyrok Sądu Okręgowego w Koszalinie z dnia 20 kwietnia 2023 r. sygn. akt V Ka 106/23 jest dotknięty rażącym naruszeniem prawa, a jego kontrola kasacyjna nasuwa zastrzeżenia, może wystąpić o wniesienie kasacji do podmiotu wymienionego w art. 521 § 1 k.p.k.

Na koniec celowe będzie nadmienić, że Sąd Najwyższy niejednokrotnie wskazywał, że gdy strona wystąpi o rozważenie wznowienia postępowania z urzędu, utrzymując, iż w sprawie zachodzi któraś z bezwzględnych przyczyn odwoławczych, w razie niepodzielenia tego poglądu jest dopuszczalne wydanie przez sędziego zarządzenia o niestwierdzeniu podstaw do wznowienia postępowania z urzędu (zob. np. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów z dnia 24 maja 2005 r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48; postanowienie z dnia 7 grudnia 2021 r., V KZ 39/21, nadto zob. zarządzenie sędziego SN z dnia 27 kwietnia 2023 r., II KO 33/23). Wobec tego wypada przyjąć, że w taki sam sposób można wyrazić stanowisko odnośnie do samej dopuszczalności (możliwości) wznowienia postępowania w danej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, zarządzono jak na wstępie.

[WB]

[a.]